

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно – аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Видається двічі на тиждень.* *Головний редактор* О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горовий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, Т. Гранчак, О. Пестрецова, А. Потіха. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40 – річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524 – 25 – 48, (044) 525 – 61 – 03.Е – mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.htm1. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 44
(12 червня 2012 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	8
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	23
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	29
ПОЛІТИКА	34
ЕКОНОМІКА.....	38

КИЇВ 2012

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Президент затвердив нову редакцію Воєнної доктрини України

Президент України В. Янукович ввів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 р. «Про нову редакцію Воєнної доктрини України». Відповідний Указ № 390/2012 розміщено на офіційному сайті глави держави.

Зокрема, Кабінету Міністрів України доручено внести в тримісячний строк у встановленому порядку пропозиції щодо узгодження актів законодавства відповідно до цього Указу.

Міністерству закордонних справ України, Міністерству оборони України доручено забезпечувати інформаційний супровід виконання Воєнної доктрини України.

За документом, основними принципами військової політики України щодо запобігання виникненню військових конфліктів є: забезпечення обґрунтованості, послідовності і системності воєнної політики; дотримання без'ядерного статусу і політики позаблоковості; координація і узгодженість дій на міждержавному рівні. Підкреслюється, що Україна дотримується політики позаблоковості, розцінює її як важливий фактор зниження напруження у військово-політичній обстановці в регіоні.

Згідно з рішенням РНБО, основними цілями воєнної політики України щодо запобігання виникненню військових конфліктів є:

- зниження рівня напруженості військово-політичної обстановки і врегулювання суперечностей між сторонами військово-політичних відносин;
- усунення суперечностей шляхом досягнення комплексної збалансованості інтересів сторін військово-політичних відносин; сприяння паритетному і збалансованому скороченню збройних сил і озброєнь у регіоні та світі;
- удосконалення міжнародно-правових механізмів, спрямованих на недопущення застосування військової сили для вирішення проблемних питань військово-політичних відносин. При цьому основними шляхами запобігання виникненню військових конфліктів є:
 - підвищення ролі і авторитету України на міжнародній арені;
 - участь у міжнародних політичних, економічних, культурних та інших організаціях й організаціях з безпеки, діяльність яких не суперечить нормам міжнародного права та законодавству України;
 - активне сприяння розвитку сучасних систем колективної безпеки;
 - забезпечення боєздатності Збройних сил України та інших військових формувань на рівні, достатньому для стримування потенційного агресора від застосування військової сили проти України;
 - юридично-правове оформлення міжнародних гарантій, наданих Україною у зв'язку з її відмовою від ядерної зброї;

- завершення договірно-правового оформлення державного кордону України;
- забезпечення інформаційної безпеки;
- зміцнення позитивного іміджу України на міжнародній арені шляхом активізації інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань військової політики держави;
- дотримання міжнародних зобов'язань у сфері здійснення контролю над озброєннями;
- участь у міжнародних операціях, пов'язаних із врегулюванням криз, в антитерористичній і антипіратській діяльності згідно з нормами міжнародного права та законодавства України;
- надання гуманітарної допомоги державам, які цього потребують, у визначеному міжнародними нормами порядку;
- розширення міжнародного економічного співробітництва з питань розвитку адміністративно-територіальних одиниць, території яких прилягають до державного кордону України;
- підвищення життєвого рівня населення і подолання надмірного майнового розшарування в суспільстві;
- дотримання прав етнічних та релігійних меншин, забезпечення їх національно-культурних потреб.

У той же час Україна вважає намірами або діями інших держав такі дії, які створюють умови для виникнення військового конфлікту і застосування військової сили проти неї, а саме:

- висунення ультимативних вимог, виконання яких може призвести до порушення територіальної цілісності і суверенітету України;
- припинення дипломатичних відносин з Україною;
- дозвіл іншої держави на використання власної території третьою державою (коаліцією) для підготовки та здійснення агресії проти України;
- економічну чи інформаційну блокаду України;
- унеможливлення виконання суб'єктами забезпечення національної безпеки своїх функцій;
- проведення акцій, які порушують безпеку функціонування об'єктів ядерної, хімічної промисловості, оборонно-промислового комплексу, об'єктів, на яких зберігається зброя, військова техніка, боєприпаси, інші потенційно небезпечні об'єкти, у тому числі здійснення кібернетичних атак на зазначені об'єкти;
- демонстрацію військової сили, активізацію розвідувально-підривної діяльності проти України;
- фінансування непередбачених законом воєнізованих або збройних формувань на території України або постачання їм зброї, боєприпасів, вибухових речовин чи військової техніки;
- проведення загальної або часткової мобілізації в разі розгортання військових формувань біля державного кордону України;
- залишення без узгодження з Україною пунктів дислокації підрозділами збройних сил іншої держави, які згідно з укладеними

міжнародними договорами перебувають на території України, а також дії щодо застосування таких підрозділів проти третьої держави.

Відповідно до рішення Ради нацбезпеки, з метою стримування потенційного агресора в разі виникнення передумов застосування військової сили України залежно від обставин може:

- активізувати дії в міжнародному інформаційному просторі;
- звернутися до Ради Безпеки ООН, інших міжнародних та регіональних організацій, впливових держав, держав – гарантів безпеки України відповідно до Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї зі здійснення заходів щодо недопущення застосування військової сили проти України;
- ввести правовий режим воєнного (надзвичайного) стану;
- демонструвати власну обороноздатність, готовність і рішучість до відбиття агресії, здатність заподіяти потенційному агресору несумісних втрат.

Основними напрямками військово-економічної політики, вказаними в новій редакції Воєнної доктрини України, визначаються ресурсне забезпечення програм реформування і розвитку ЗС України та інших військових формувань; удосконалення механізму формування і здійснення контролю за витратами державного бюджету, передбаченими на потреби оборони, оптимізація бюджетних витрат і забезпечення їх раціонального розподілу, у тому числі під час формування державного оборонного замовлення, із дотриманням встановлених пріоритетів; ресурсне забезпечення функціонування національної економіки, Збройних сил України, інших військових формувань і вдосконалення їх мобілізаційної підготовки.

У документі наголошується, що під час підготовки України до збройного захисту національних інтересів держава дотримується принципу «високої готовності держави, який передбачає ефективне переведення з мирного на військовий стан і забезпечення належного рівня готовності до застосування збройних сил України та інших військових формувань».

Пріоритетними напрямками підготовки держави до збройного захисту національних інтересів є удосконалення системи керування підготовкою до збройного захисту націнтересів; удосконалення функцій, завдань військових формувань і органів спеціального призначення відповідно до принципу оборонної достатності, оптимізація їх кількісно-якісних параметрів.

Також у доктрині зазначено, що пріоритетом є «підвищення ефективності військово-патріотичного виховання громадян України, забезпечення престижу військової служби, удосконалення системи життєзабезпечення Збройних сил України та інших військових формувань», модернізація системи мобілізаційної підготовки держави згідно з проведеними реформами і економічними можливостями.

Водночас у тексті Воєнної доктрини України зазначено, що внутрішніми умовами, які істотно обмежують можливості України з вирішення проблемних питань, реагування на негативні явища, і можуть спровокувати недружні дії

інших держав, є:

– розбалансованість і незавершеність системних реформ, у тому числі у сфері безпеки і оборони; складний економічний стан, високий рівень бідності населення, безробіття;

– корупція, високий рівень злочинності, у тому числі організованої; зниження обороноздатності держави, боєздатності ВСУ і інших військових формувань.

За структурою і змістом нова редакція документа істотно відрізняється від попередньої редакції Воєнної доктрини.

По-перше, основною категорією доктрини визначено військовий конфлікт. Розглядаються його види, властивості, причини виникнення і дії держави з його запобігання.

По-друге, єдиною загрозою національній безпеці України у військовій сфері доктрина бачить загрозу застосування військової сили. У документі вказані джерела і можливі прояви цієї загрози.

По-третє, у новій редакції Воєнної доктрини є окремий розділ, в якому визначені принципи й шляхи запобігання виникненню військових конфліктів.

По-четверте, у документі сформульована головна мета і пріоритети підготовки держави до збройного захисту національних інтересів. Головний акцент робиться на принципі оборонної достатності. І, нарешті, у документі сформульовані керівні погляди держави на застосування Україною військової сили в разі озброєної агресії або збройного конфлікту.

Основоположними принципами при цьому є незастосування першою військової сили, адекватність застосування військової сили масштабу озброєної агресії (збройного конфлікту), а також дотримання норм міжнародного права (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 8.06; ZN,UA (http://news.zn.ua). – 2012. – 8.06; Левий берег (http://lb.ua). – 2012. – 8.06*).

Президент увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України»

Відповідний Указ № 389/2012 розміщений на офіційному сайті глави держави.

Зокрема, Кабінету Міністрів України доручено забезпечити виконання Стратегії національної безпеки України; опрацювати і забезпечити в шестимісячний строк у встановленому порядку вдосконалення системи моніторингу стану національної безпеки України, зокрема шляхом введення показників (індикаторів) стану національної безпеки, збору, обробки та аналізу інформації про розвиток ситуації в різних сферах національної безпеки за певними показниками (індикаторами) стану національної безпеки, оцінки ситуації, прогнозування її розвитку та можливих негативних наслідків.

Також уряду доручено визначити механізм оперативного реагування на ризики і загрози національної безпеки; ввести єдині форми інформування

керівниками центральних і місцевих органів виконавчої влади про розвиток ситуації в різних сферах національної безпеки за певними показниками (індикаторами) стану національної безпеки і прогнозів щодо показників (індикаторів) стану національної безпеки на п'ятирічний період.

Крім того Кабміну, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській, Севастопольській міським державним адміністраціям доручено доповідати щорічно до 1 лютого Раді національної безпеки і оборони України інформацію про розвиток ситуації в різних сферах національної безпеки за певними показниками (індикаторами) стану національної безпеки і прогнози щодо показників (індикаторів) стану національної безпеки на п'ятирічний період. Секретарю РНБО спільно з Національним інститутом стратегічних досліджень доручено подавати щорічно до 1 квітня, а в разі потреби – невідкладно доповідь про стан національної безпеки України.

Згідно з рішенням Ради нацбезпеки, метою реалізації Стратегії є формування сприятливих умов для забезпечення інтересів громадян, суспільства і держави, подальшого просування України як демократичної держави з постійною і зростаючою ринковою економікою, держави, яка керується європейськими політичними та економічними цінностями, в якій повага і захист прав і законних інтересів усіх територіальних громад, суспільних верств, етнічних груп є запорукою незалежного, вільного, суверенного і демократичного розвитку єдиної України.

Зокрема, політика національної безпеки України виходить з принципів пріоритету захисту національних інтересів; пріоритету договірних (мирних) засобів при вирішенні конфліктів; своєчасності та адекватності заходів захисту національних інтересів реальним і потенційним загрозам; сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань; послідовної реалізації політики позаблоковості з використанням в інтересах України механізмів міжнародної безпеки; чіткого розмежування повноважень та скоординованої взаємодії органів державної влади в забезпеченні національної безпеки; демократичного цивільного контролю над сектором безпеки і оборони – системою органів, які відповідають за забезпечення безпеки та оборони держави; професіоналізму, відкритості та прозорості в процесі формування та реалізації державної політики.

Стратегією визначено, що чинниками, які загрожують глобальній міжнародній стабільності і негативно відбиваються на середовищі безпеки України, є: загострення конкуренції між світовими центрами впливу, застосування сили або загрози силою в міжнародних відносинах всупереч загально визнаним принципам і нормам міжнародного права, спроби держав вирішувати проблеми за рахунок інших держав; криза існуючої і невизначеність принципів нової системи міжнародної безпеки, розмивання системи міжнародних угод у галузі стратегічної стабільності, послаблення ролі міжнародних інститутів безпеки, що в комплексі з недосконалою системою міжнародного права робить можливим безкарне застосування сили на міжнародній арені для реалізації власних інтересів; виникнення

самопроголошених квазідержавних утворень на територіях суверенних держав, поява небезпечних прецедентів визнання іншими державами деяких з цих утворень, що стало стимулом для процесів регіонального сепаратизму.

Також серед факторів, які загрожують глобальній міжнародній стабільності, визначено посилення конкуренції за доступ до природних ресурсів, встановлення контролю за маршрутами їх поставок на ринки споживання в умовах зростаючого дефіциту сировинних ресурсів; інтенсифікація процесів мілітаризації окремих держав і регіонів, збільшення кількості держав, які в порушення вимог міжнародних режимів нерозповсюдження намагаються заволодіти зброєю масового ураження і засобами його доставки; поширення тероризму, піратства, наркоторгівлі, незаконної торгівлі зброєю і ядерними матеріалами, транснаціональної організованої злочинності, злочинів, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, поширення нелегальної міграції, торгівлі людьми, кіберзлочинності; надмірне антропогенне навантаження на навколишнє середовище, що викликає збільшення викидів забруднюючих речовин в навколишнє природне середовище, і як наслідок – глобальні зміни клімату, зростання дефіциту продовольства, питної води, небезпечні техногенні аварії, пандемії, які загрожують населенню і потребують додаткових ресурсів для реагування на них.

Крім того, відповідно до Стратегії, на погіршення регіонального середовища безпеки навколо України впливає активізація процесів формування сфер впливу або зон геополітичної відповідальності, які супроводжуються зростанням конфліктності, поширенням практики провокації конфліктних ситуацій, у тому числі збройних, посиленням різновекторних зовнішніх впливів у регіоні, погрозами превентивного застосування збройних сил окремими державами за межами своїх кордонів.

Безпосередніми зовнішніми викликами національній безпеці України є: наявність неврегульованого конфлікту в Придністровському регіоні Республіки Молдова, яка безпосередньо межує з Україною; невирішеність питання щодо розмежування лінією Державного кордону акваторії Чорного та Азовського морів і Керченської протоки, відсутність демаркації Державного кордону України з Російською Федерацією, Республікою Білорусь та Республікою Молдова, що стримує врегулювання правових засад забезпечення її режиму і облаштування, ускладнює ефективну протидію транснаціональним загрозам, наявність неврегульованих проблемних питань, пов'язаних з тимчасовим перебуванням Чорноморського флоту Російської Федерації на території України, недосконалість договірно-правової бази в цій сфері; недосконалість державної політики у сфері міграції, неефективність системи державного регулювання міграційних процесів, які не забезпечують належний захист прав та інтересів громадян України, які працюють за кордоном, не створюють умов для допуску іммігрантів в Україну відповідно до її національних інтересів, для належної інтеграції іммігрантів в українське суспільство.

Крім того, загрозою економічній безпеці визнана залежність внутрішнього ринку від зовнішньоекономічної кон'юнктури, недостатня ефективність роботи щодо його захисту від недобросовісної конкуренції з боку українських монополістів та імпортерів, а також для боротьби з контрабандою; загрозою енергетичній безпеці визнана зайва залежність від імпорту енергоносіїв, невирішені проблеми диверсифікації джерел і маршрутів їх поставок, недостатнє використання власного енергетичного потенціалу.

Рішення РНБО визнає стратегічними цілями політики національної безпеки України в середньостроковій перспективі створення прийнятних зовнішніх і внутрішніх умов для реалізації національних інтересів України, ефективної системи забезпечення національної безпеки та зміцнення її органів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2012. – 8.06; *ZN,UA (http://news.zn.ua)*. – 2012. – 8.06).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб.

Мовна проблема та намагання її вирішити

Бійка в парламенті 24 травня під час розгляду законопроекту «Про основи державної мовної політики» лише продемонструвала, що проблема мови в країні є. Проте, на думку представників опозиції, законопроект, підготовлений більшістю, не вирішує проблему, а лише загострює її. Саме тому вони заблокували роботу Верховної Ради і не давали можливості більшості його розглянути.

Опозиція обіцяла не допустити розгляду цього законопроекту, погрожуючи радикальними заходами. Зокрема, народний депутат від фракції НУ–НС Я. Кендзьор заявляв, що в разі повторних спроб розглянути законопроект про засади мовної політики, які пропонували «регіонали», він «готовий на все». Так він прокоментував заяву спікера В. Литвина про те, що парламент ще повернеться до розгляду мовного законопроекту. «Якщо Партія регіонів і голова парламенту Володимир Литвин хоче не тільки зламати пальців, розсіченої голови і синців, якщо вони хочуть значно серйознішого протистояння, то вони на наступному тижні можуть його отримати», – попередив Я. Кендзьор, висловлюючи переконання в тому, що ніхто з депутатів не уникатиме нового протистояння. «Особисто я готовий на все. Я навіть боюсь, що готовий принести у Верховну Раду пакет тротилу і підірвати його. Тому що терпіти цю наругу, це знущання над Україною з боку команди окупантів далі немає сил. Ці мародери і гвалтівники можуть нарватись на такий відчай», – заявляв Я. Кендзьор.

У свою чергу Івано-Франківська міська рада вимагала зняти з розгляду

Верховної Ради України законопроект «Про основи державної мовної політики», розроблений народними депутатами фракції Партії регіонів С. Ківаловим і В. Колесніченком. «Закликаємо негайно зняти з розгляду Верховної Ради України проект закону «Про основи державної мовної політики» та ініціювати створення спеціальної слідчої комісії для розслідування фактів антидержавної діяльності його авторів», – ішлося у зверненні до Президента В. Януковича, Голови Верховної Ради В. Литвина, голів депутатських фракцій парламенту, яке прийняла сесія Івано-Франківської міськради.

На думку депутатів міськради, внесення цього законопроекту до парламенту і його розгляд 24 травня «свідчить про умисне розпалювання представниками провладної більшості політичного, соціального і національного конфлікту в Україні». «Громада міста Івано-Франківська та міськрада добре усвідомлюють, що цей законопроект штучно нав'язує українському суспільству міжнаціональну ворожнечу, а його основи мають на меті виключно обмежити вживання української мови і закласти фундамент для введення в Україні російської мови як другої державної», – зазначили депутати.

Натомість представники більшості були впевнені, що їм ніхто не зможе завадити розглянути законопроект у Верховній Раді. Один з авторів законопроекту «Про засади державної мовної політики» № 9073, «регіонал» С. Ківалов був упевнений, що пристрасті навколо його проекту вже вляглися, і документ буде розглянутий і навіть прийнятий у Верховній Раді.

Про це С. Ківалов заявив у коментарі журналістам, відповідаючи на питання про те, чи не існує в нього побоювань, що в разі повторного розгляду відомого законопроекту в парламенті виникне ще більший конфлікт. «Не думаю, що це буде більш активно. Всі начебто випустили пару. Зараз уже всі пристрасті вляглися», – запевнив С. Ківалов.

Все відбулося так, як того хотіла більшість. Вранці 5 червня депутати 234 голосами підтримали в першому читанні мовний законопроект «регіоналів» В. Колесніченка й С. Ківалова. Опозиція навіть не намагалася завадити цьому в стінах парламенту. Натомість пристрасті вирували за стінами Верховної Ради, де зібралися як прихильники законопроекту, так і його противники. Відбулись навіть сутички з правоохоронцями, але все це ніяк не вплинуло на рішення Верховної Ради.

За словами С. Ківалова, більшості вдалося прийняти законопроект «Про засади державної мовної політики» в першому читанні, удасться ухвалити і в цілому.

С. Ківалов стверджує, що ті 234 депутати, які підтримали законопроект у першому читанні, «думають не про політиканство, а про користь для своїх співвітчизників», адже, за замислом його авторів, законопроект «Про засади державної мовної політики» спрямований на наведення ладу в «мовному питанні».

На його думку, опозиція зацікавлена в тому, щоб тут, у «мовах» був повний хаос, щоб був безлад у країні взагалі. Він упевнений, що українська

опозиція докладає зусиль саме для розхитування ситуації, для дестабілізації в державі. «Я заявляю, що ми їм не дамо й далі використовувати проблеми наших громадян у своїх політичних інтересах. В Україні люди будуть говорити тією мовою, яку вважають рідною», – заявляє С. Ківалов.

Представники влади зазначають, що мовне питання потрібно вирішувати якомога швидше. Після прийняття законопроекту в цілому значно легше буде це зробити. Щоправда, на думку деяких представників влади, – це не найголовніша проблема. Як зазначив заступник голови Одеської обласної ради О. Гончаренко, мовне питання не найголовніше, але настав час його вирішити. «На мою думку, російська має отримати статус другої державної в Україні. Це був би цілком європейський підхід. Найкраще це зробити через зміни до Конституції. Але для цього потрібно 300 голосів у парламенті, а їх немає. Тому ухвалення закону про мови сьогодні – це мінімальне з того, що можна зробити. Причому, наголошую, – я розмовляю українською і не маю з цим ніяких проблем», – зауважив він.

Значна частина експертів підтримують ідею двомовності в Україні. Зокрема, В. Корнілов, директор української філії Інституту країн СНД вважає, що доки Україна не піде канадським шляхом і не запровадить дві державні мови – українську та російську – це збудження залишатиметься. Воно й далі розриватиме українське суспільство і державу зсередини.

За його словами, у Канаді мовні й етнічні сутички теж були дуже гарячі – аж до терактів доходило. Викрадали урядовців. Мало не два століття франкомовні боролися за права своєї мови. І фобії були такі самі – мовляв, це порушить цілісність держави, знищить англійську у франкомовних провінціях, призведе до від'єднання Квебеку. «У 1970-ті канадці зробили поправку до конституції й запровадили дві державні мови. Не всі проблеми це розв'язало. Але напруження впало. Майже немає проблеми сепаратизму, а тим більше – терактів, викрадень або що. Ось це і є чудовий приклад для України», – зазначив В. Корнілов.

До прийняття законопроекту в першому читанні деякі депутати пропонували провести референдум з приводу мови, але вже після його прийняття виникла інша ідея. Співавтор законопроекту № 9073 «Про засади державної мовної політики», народний депутат від Партії регіонів В. Колесніченко пропонує провести у ЗМІ всенародне обговорення норм свого законопроекту. Про це він заявив на брифінгу у ВР.

За його словами, це позиція фракції ПР. «Я даю гарантію, що всі конструктивні пропозиції щодо цього законопроекту будуть враховані», – підкреслив народний депутат.

У свою чергу в Росії підтримують ідею посилення ролі російської мови в Україні. Спікер Держдуми РФ С. Нарішкін привітав ухвалення в Україні в першому читанні законопроекту про зміцнення статусу російської мови і відзначив, що російська мова допоможе зберегти інтеграційні процеси на пострадянському просторі. «Верховна Рада розпочала конструктивне обговорення державної мовної політики замість жорстких і навіть кулачних баталій, які раніше тут спостерігалися в цьому відношенні», – сказав він.

На його думку, даний законопроект дасть змогу російській мові в 13-ти з 27-ми регіонів України знайти офіційний статус регіональної мови. «Це дасть новий імпульс розвитку російсько-українських відносин і сприятиме більш швидким інтеграційним процесам», – підкреслив С. Наришкін.

Проте опозиція не погоджується з таким перебігом подій. Як зазначив лідер партії «Фронт змін» А. Яценюк, законом про мови Партія регіонів намагається отримати додаткові 5 % на виборах. «Те, що роблять вони, не має жодного відношення до мови. Соціологічна компанія R&V показала, що в тому випадку, якщо буде прийнятий закон про мови, рейтинг Партії регіонів зросте на 5 %. Їх цікавить тільки одне – утримання влади. Їм абсолютно байдужа доля країни, доля українців, зокрема й російськомовних», – зазначив він.

А. Яценюк наголосив, що, згідно зі ст. 10 Конституції України, єдиною державною мовою в Україні є українська, а єдина мова зі спеціальним статусом – російська. «Жодних утисків російської мови немає», – додав політик.

Після прийняття законопроекту в першому читанні А. Яценюк зауважив, що опозиції не вдалось виграти бій під час голосування за основу мовного законопроекту.

За його словами, це поразка не тільки опозиції, а й всього українського народу. Депутат наголосив, що 234 парламентарії, які підтримали проект закону, стали «зрадниками України», і тепер всі українці знають їхні імена. «Ми не дамо можливості прийняти цей закон у другому читанні. Такого закону про другу (державну) російську мову в Україні не буде», – додав політик.

Представники партії «Батьківщина» мають намір влаштувати щоденні пікети під парламентом проти мовного законопроекту «регіоналів». Про це заявив народний депутат від фракції «БЮТ – Батьківщина» Ю. Одарченко.

О. Турчинов також зазначив, що опозиційні політичні сили проведуть безстрокову акцію протесту проти ухвалення законопроекту «Про засади державної мовної політики» по всій Україні. «Наші колеги встановлюють агітаційні намети, і ми будемо оголошувати безстрокову акцію. Скільки людей зможе взяти участь у цій акції – це питання вже до кожного громадянина», – зазначив перший заступник лідера партії «Батьківщина» О. Турчинов.

Натомість ВО «Свобода» більш категорична. За словами її лідера О. Тягнибока, ухвалення в першому читанні законопроекту про основи державної мовної політики є зневагою до українського народу, абсолютним ігноруванням волі місцевих рад, які є безпосередніми виразниками волі місцевих громад. Про це також мовиться в заяві партії «Свобода». Зокрема, у заяві зазначається: «У нації вичерпався арсенал інструментів мирного діалогу з діючим режимом, який намагається законсервувати штучний постколоніальний розподіл країни, посіяти зерна сепаратизму, підірвати суверенітет і незалежність Української держави».

У зв'язку з цим «Свобода» закликає «масштабними акціями протесту

перешкодити остаточному ухваленню антиукраїнського мовного законопроекту». «Мовна агресія стала яскравим проявом реанімації сталінської політики лінгвоциду, після якої, безумовно, почнеться етап етноциду – витіснення з відвічних земель і знищення української нації. Нинішній антиукраїнський режим не залишає альтернатив у виборі моделі спілкування з ним. На його грубу агресію можна відповісти тільки згуртованими діями громади і тотальним громадянським бойкотом», – мовиться в заяві.

ВО «Свобода» закликає українців не купувати московських товарів, не читати і не розмовляти на мові «окупантів», бойкотувати російськомовні програми радіо і телебачення. Також партія призвала депутатів обласних районних рад «не виділяти ні копійки з місцевих бюджетів на підтримку окупаційної інфраструктури, розповсюдження російськомовної продукції і в підтримку окупаційних культурних центрів і російськомовних навчальних закладів».

Опозиційні депутати Верховної Ради пообіцяли, що будуть протистояти ухваленню в другому читанні законопроекту «Про засади державної мовної політики». Про це повідомив депутат від НУ – НС Ю. Гримчак в ефірі 5 каналу.

Відповідаючи на питання, чи буде фізичне протистояння прийняттю «мовному» законопроекту, він заявив: «Буде. Від тих людей, яких я знаю, буде. Я можу сказати, що об'єднана опозиція буде протидіяти цьому законопроекту».

За його словами, друге читання – це досить тривалий процес, для збереження спокою в країні це вже робота Голови Верховної Ради. «На Погоджувальній раді треба зняти цей законопроект з розгляду, щоб не поглиблювати розкол в країні і між людей», – додав він.

Ю. Гримчак висловив переконання, що в другому читанні законопроект прийнято не буде.

У свою чергу, враховуючи суспільні настрої, ряд депутатів місцевих рад, громадських та релігійних діячів виступив з пропозиціями до Верховної Ради не піднімати мовне питання до виборів, аби уникнути його надмірної політизації. Так, депутати Вінницької міської ради у зверненні до керівників парламентських політичних партій та депутатів Верховної Ради України висловили «глибоке занепокоєння ситуацією, яка складається в нашому суспільстві з приводу розгляду Верховною Радою України законопроекту № 9073 від 26.08.2011 р. «Про засади державної мовної політики». Прийняття цього законопроекту в першому читанні вже призвело до загострення суперечностей у суспільстві і можна прогнозувати, що ця тенденція буде наростати», – підкреслюється у зверненні.

На переконання вінницьких депутатів, «сьогодні, напередодні виборів до Верховної Ради України будь-яке рішення цього питання набуває політичного забарвлення. Дискусії, які відбуваються нині щодо прийняття Верховною Радою України законопроекту № 9073 від 26.08.2011 р. «Про засади державної мовної політики» у першому читанні, це підтверджують.

Тому ми вважаємо, що це не найкращий час для прийняття такого відповідального і значимого для усього нашого суспільства рішення».

Виходячи з розуміння складності і важливості мовної проблеми у нашій державі, з одного боку, і ситуації, яка складається з цього приводу сьогодні, депутати Вінницької міської ради закликали лідерів усіх політичних партій та депутатів Верховної Ради України, «виходячи з усвідомлення своєї відповідальності перед суспільством, прийняти спільне і консенсусне рішення щодо перенесення розгляду цього питання на рік».

Низка кримських учених прийняла звернення до Президента України В. Януковича, у якому зазначається, що в перший рік свого президентства при врученні Шевченківських премій у Каневі В. Янукович обіцяв українському народові вирішувати мовне питання в конституційний спосіб та не надавати російській мові статусу другої державної.

А прийнятий Верховною Радою в першому читанні закон про мови в Україні, на думку науковців, є антиконституційним і за своєю суттю знищує українську мову як державну. Автори звернення просять Президента України не підписувати закон про мови в Україні.

Звернення серед інших підписали академік УААН, відомий симиренкознавець П. Вольвач, професор, доктор технічних наук, член Російської академії природничих наук Р. Яремійчук, завідувач кафедри органічної хімії Таврійського національного університету професор, доктор хімічних наук В. Чирва.

Раніше свою стурбованість ситуацією, яка склалась навколо мовного законопроекту «Про засади державної мовної політики», висловили представники Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій.

Коментуючи перспективи розгляду й ухвалення мовного законопроекту, спікер парламенту В. Литвин уточнив, що, відповідно до Регламенту Верховної Ради, документ може бути розглянутий в другому читанні за 14 днів. «За Регламентом, до 20 числа (червня) треба подати пропозиції. Комітет їх обробить, потім депутати ознайомляться, і законопроект виноситься на розгляд», – уточнив він.

«Я вважаю, що поки у нас не буде, хоча б на мінімальному рівні, досягнуто компромісу, не потрібно пробувати передавати один одного», – додав спікер.

Багато хто не вірить у щирість намірів як влади, так і опозиції. На думку скептиків, опозиція апелює до того, що, мовляв, не зорієнтувалася, що були порушені домовленості щодо порядку розгляду мовного законопроекту. Але це звучить, щонайменше, несерйозно. Усі прекрасно знали, що 5 червня законопроект буде розглянуто. Таке враження, що мовне питання використовують для мобілізації електорату не лише «регіонали», а й опозиціонери.

При цьому експерти звертають увагу на потенційну небезпеку того, що закон не працюватиме адекватно. Щодо російської мови, можливо, він буде виконуватися. Але щодо інших мов, то не прописані механізми, як на одній території співіснуюватимуть, скажімо, українська, російська і румунська мови.

Є серйозні питання не лише щодо відповідності норм мовного законопроекту Конституції, а й щодо його фінансування. Дехто з експертів вважає, що у мовному аспекті, закон, що проголосували депутати в першому читанні, нічого не змінить. Зокрема, про це заявив директор Інституту філософії ім. Г. Сковороди НАН України М. Попович. «Як йшов процес русифікації по Україні усі 20 років незалежності, так він і триватиме далі. І у нас у школі українські діти між собою на перерві говорять російською, і це триватиме і розширюватиметься», – зазначив філософ.

Проте, на його переконання, мовне питання буде й надалі зачіпатися, оскільки напередодні виборів багатьма політиками воно розглядається як мобілізуючий фактор. «Тут є політичний бік справи. Через те, що цей закон був прийнятий через коліно, там не було спокійної вдумливої роботи над перспективою мовного розвитку України. Для цього потрібні фахівці, а не горлопани-політики. І тому будуть нав'язуватися сценарії силового розв'язання, які ми бачимо останні два роки», – зазначив М. Попович.

За його словами, це робиться для того, щоб створити напружену обстановку, зіграти на слабких місцях опозиції, одним з яких є російськомовне населення, яке б за інших умов проголосувало за опозиційні гасла. І загострити ситуацію так, щоб можна було вводити надзвичайний стан і забороняти будь-які зібрання.

Вихід, на думку експерта, може бути один: «Потрібно виходити на акції протесту – мало ми виходимо. Мало масових акцій, які б дійсно були демонстрацією настроїв мас і школою для тих же самих мас. І треба вибирати такі пункти, які будуть вражати в саму політичну суть влади».

У свою чергу, коментуючи питання, політолог В. Карасьов зазначив, що не вірить в те, що опозиція зможе завадити прийняти закон в цілому. За його словами, законопроект «Про засади державної мовної політики» буде прийнятий в цілому. «Противники цього штурмувати Верховну Раду не будуть і штурмом її не візьмуть. Нині Партії регіонів вигідно зафіксувати свої переконання і позиції. Таким чином вони мобілізують свої стартові позиції. Також відпрацьовують мобілізацію електорату напередодні виборів. Це вигідно з точки зору переформатування порядку денного виборчої кампанії не по лінії «всі невдоволені проти влади», а по лінії «за» українську мову чи «проти». «Замість того, щоб консолідувати суспільство, його розколюють з мовного питання. Влада стоїть над цією битвою, а представники Партії регіонів і їхня політична сила, які були ініціаторами законопроекту, отримують мобілізацію електорату не на соціально-економічному ґрунті, а мовному», – зазначив він.

За його словами, на українську мову цей законопроект за великим рахунком не вплине. «Це лише зафіксує статус кво. Питання полягає в тому, що останні роки був “повзучий” наступ російської мови в медіа, повсякденному вжитку чиновників, у поп-культурі. Цей закон легалізує статус кво, згідно з яким українська мова втрачала свої висоти, які взяла в 2004–2005 рр. Питання в тому, чи погодиться україномовне суспільство на цю “повзучу” русифікацію», – зауважив В. Карасьов.

Деякі експерти побоюються, що новий закон значно погіршить статус української мови. Як зазначив В. Радчук, експерт з мовного законодавства, новий законопроект про мови виписаний значно тонше від багатьох попередніх, що обстоювали російську мову як державотворчу. Така ж схема працює в Білорусі, де навіть у Мінську білоруських шкіл вже не залишилося. «В Україні третій десяток літ попирається чинний закон про мови. Політики користуються тим, що українське суспільство винятково толерантне, тому терпить цей неоколоніалізм», – зазначив експерт.

За його словами, у ключових положеннях законопроекту Ківалова – Колесніченка російську зовсім не згадано. Але його стрижнева логіка в тому, що українська мова має поступитися російській спершу на Сході й Півдні, а потім – і по всій країні. Проект дозволяє не знати мови свого громадянства.

Л. Барщевський, білоруський філолог і громадський діяч застерігає українців від поспішних рішень. Він звертає увагу на те, що досвід Білорусі красномовно показує, до чого політики можуть довести мовну ситуацію. В умовах пострадянського, постімперського простору будь-яка офіційна двомовність перетворюється на одномовність на користь мови метрополії. Бо вона просто сильніша. Білоруські цифри це чудово підтверджують. «Якщо 1994 р. 65 % учнів навчалися білоруською, то тепер – 19 %. А заступник міністра освіти К. Фаріно визнав, що школярі не володіють білоруською мовою – і сам він нею не володіє. І це відбулося за 18 років! Фактично, білоруська винищена – її вигнали з університетів, державних установ тощо. У містах вона ще тримається серед молоді та інтелектуалів, але в селах – знищена. Села пережили мовну революцію – стара білоруськомовна людність вимерла, а молодь уже російськомовна», – підкреслив білоруський експерт.

Він вважає, якщо Україна підвищить статус російської, то за 15–20 років це призведе до російської одномовності, що й у Білорусі. «Тож я радив би українцям триматися своєї мови і боронити її всіма можливими засобами», – зазначив Л. Барщевський. Є. Головаха, заступник директора Інституту соціології не вбачає якоїсь великої загрози українській мові. За його словами, російська мова це лише передвиборна технологія Партії регіонів. Колись до неї звертались ще люди, пов'язані з адміністрацією Л. Кучми. Робили це, коли треба було мобілізувати електорат. І щоразу це спрацьовувало.

На думку експерта, після прийняття законопроекту в першому читанні про нього можуть просто забути. Утім, якщо й приймуть, то в Україні нема нічого незворотного. «Мовна тема ще довго житиме в політиці. Чому? Бо поряд із політтехнологією є справжня проблема, що отримує відгук у свідомості частини громадян. У когось різке “за”, у когось – різке “проти”». Але якби теперішня влада хотіла вирішити проблему, то не піднімала б її перед виборами, а робила все тихо й мирно. Але ж ні – потрібен мордобій. Є таке правило: коли хочуть вирішити якусь проблему, то беруть і вирішують. Коли не хочуть – створюють купу галасу», – зазначив Є. Головаха.

Він вважає, що робити російську другою державною не варто, бо це нічого не вирішить. Просто одна незадоволена група зміниться на другу.

Поле для політичних спекуляцій тільки збільшиться – але тепер уже в бік скасування статусу другої державної. «Ми ж маємо реальну двомовність і офіційну одномовність. Треба зробити так, щоб невідповідність між формальним та реальним станом речей не заважала нікому спокійно жити. Тоді проблема буде вичерпана для людей. А значить, політики відійдуть від неї, бо вона не приносить їм ніяких дивідендів. Але щоб це зробити, треба мати і політиків, і виборців іншої якості», – переконаний експерт.

Політолог С. Таран має трохи іншу точку зору. Він вважає, що мовне питання не додасть політичних дивідендів жодній зі сторін. За його словами, остаточне прийняття законопроекту «Про засади мовної політики» не дасть вигоди ані опозиції, ані В. Януковичу. «Перед парламентськими виборами Партія регіонів намагається змінити політичний дискурс у країні. Щоб люди не обговорювали економічні провали влади, а сперечалися про мовне питання. Нас хочуть поділити на тих, хто за українську й хто за російську. Тому влада спробує протягти цей закон через друге читання якомога швидше», – зазначив політолог.

З приводу переможця в цій ситуації С. Таран зазначив, що опозиція вже програла. Ухвалення закону в першому читанні засвідчило повну її безпорадність. Опозиціонери не змогли навіть заблокувати голосування. Комітет опору диктатурі не раз заявляв, що питання мови для нього принципове і на компроміси він не піде. «Я навіть не уявляю, що влада могла запропонувати опозиції, щоб та заспокоїлася і не протистояла ухваленню цього закону», – підкреслив політолог.

Разом з тим, на думку політолога, довгострокової вигоди «регіонали» не матимуть. На президентських виборах 2015 р. точно буде другий тур. І переможе кандидат, який позиціонуватиме себе як центрист. «У такій ситуації мовний закон сильно б'є саме по В. Януковичу. Він заганяє його в досить вузький, однозначний політичний спектр. З такою позицією дуже важко перемогти», – вважає С. Таран.

За словами політолога, наслідки ухвалення мовного закону негативні і для україномовних, і для російськомовних, бо ділять країну за мовною ознакою. Голосуватимуть за того, хто розмовляє тією самою мовою, а не за того, хто пропонує кращу, ефективнішу програму.

Більшість експертів відзначають, що в сьогоденних умовах ситуація залишається складною, але вона контролюється владою. Опозиція розраховує мобілізувати на протести громадян. Але мало хто з експертів вірить в такий перебіг подій.

Тому, на їхню думку, опозиція намагатиметься блокувати трибуну в сесійній залі. Імовірно, вимагатимуть, щоб депутати голосували персонально, а не картками. Підняттям руки, наприклад. Багато депутатів від влади або не ходять до парламенту, або за них голосує хтось інший. Тож індивідуальне голосування виглядає як найефективніший спосіб для опозиції змінити результат на свою користь.

А тим часом, як інформують ЗМІ, суспільство відреагувало на «реанімацію» мовного питання підвищенням напруженості. Зокрема, у Криму та інших регіонах України спостерігається різке зростання

нетерпимості та агресії на «мовному» ґрунті. Про це заявив представник Харківської правозахисної групи Є. Захаров, озвучуючи результати загальноукраїнського моніторингу «Злочини на ґрунті ненависті в Україні».

За словами правозахисника, у Криму зафіксовано два подібні випадки, проте в цілому в Україні їх набагато більше. «У Севастополі один чоловік вдарив іншого ножем на ґрунті побутової сварки тільки тому, що він говорив не тією мовою. Один говорив українською, інший російською. Інший випадок теж у Криму, коли викликали депутата на зустріч, пішов його помічник, якому було 60 років. І він був жорстоко побитий, йому ребра там поламали і говорили: «забирайся в свою Галичину», – повідомив Є. Захаров.

За його словами, такі сумні події є наслідком поділу населення України за мовною та територіальною ознакою, яке почалося в 2004 р. Загальноукраїнський моніторинг «Злочини на ґрунті ненависті в Україні» проводився в 2011–2012 рр. в 17 регіонах України. Протягом цього періоду було зафіксовано 62 злочини на цьому ґрунті. Загалом, за результатами опитування соціологічної служби «Рейтинг», 46 % українців виступають проти надання російській мові статусу державної.

45 % виступають за надання державного статусу російській мові. Ще 8 % – не визначились. «Слід зазначити, що протягом останніх двох років кількість противників та прихильників двомовності майже рівні. Проте, якщо порівнювати з 2009 р., рівень підтримки надання російській мові статусу державної зменшився (з 54 до 46 %), відповідно кількість противників зростає з 40 до 45 %», – ідеться в прес-релізі служби.

Серед найбільших прихильників двомовності мешканці Донбасу (84 %), Сходу (71 %) та Півдня (65 %). Серед противників – мешканці Центру (58 %), Півночі (68 %) та Заходу (89 %).

Переважно підтримують надання російській мові статусу державної прихильники Компартії (72 %) та Партії регіонів (71 %). Переважно проти – прихильники УДАРу (59 %), «Громадянської позиції» (66 %), «Батьківщини» (69 %), «Фронтів змін» (70 %) та 100 % виборців «Свободи».

Незважаючи на те, що українською мовою більше спілкуються старші люди, проти двомовності виступає більше молодь. Крім того, згідно з результатами дослідження, 50 % опитаних вважають рідною мовою українську, 29 % – російську. При цьому 20 % вважають рідною мовою в рівній мірі як українську, так російську. Ще 1 % вважають рідною іншу мову.

На Заході (96 %), у Центрі (75 %) та на Півночі (58 %) рідною вважають переважно українську мову. Водночас на Сході (36 %), Півдні (56 %) та Донбасі (67 %) – переважно російську. Частіше українську мову вважають рідною мешканці сіл, старші люди.

45 % опитаних зазвичай розмовляють вдома українською мовою, 39 % – російською і 15 % – у рівній мірі українською та російською.

На Заході (91 %), у Центрі (73 %) та на Півночі (51 %) переважно спілкуються вдома українською, на Сході (65 %), Півдні (67 %) та Донбасі (83 %) – російською.

Аудиторією дослідження було населення України віком від 18 років і

старші. Дослідження проводилося методом особистого інтерв'ю в лютому 2012 р. (опитано 4000 респондентів, похибка не перевищує 1,5 %) і в березні 2012 р. (опитано 1201 респондент, похибка – не більше 2,8 %).

Отже проблема існує і її варто вирішувати. І від того, як влада й опозиція будуть вирішувати цю проблему, залежить, значною мірою, спокій у країні (*«20 років незалежності довели, що російській варто надати рівнозначного з українською статусу»* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 4.06; *Депутат Кендзьор попередив, що в разі зазіхання на українську мову підірве у Раді тротил* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 28.05; *Ківалов заявив, що мовний законопроект буде прийнятий, оскільки «пристрасті вляглися»* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 29.05; *Ківалов про мови: «Прийняли в першому читанні, приймемо й у цілому»* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 5.06; *Яценюк А. «Регіони» хочуть добрати 5 % завдяки «мовному» проекту* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 29.05; *Одарченко Ю. Опозиція щодня буде приводити людей на протест під Раду* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 5.06; *Партія регіонів розколює суспільство* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 5.06; *Колесніченко пропонує всенародне обговорення свого законопроекту* (<http://ua.for-ua.com>). – 2012. – 5.06; *Мета «мовного» закону – загострити ситуацію так, щоб можна було вводити надзвичайний стан* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 5.04; *Правозахисник розповів, як у Криму людей калічать через «не ту мову»* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 7.06; *Тягнібок О. Українцев скоро начнут выселять из Украины* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 7.06; *Россия приветствует принятие языкового законопроекта в Украине* (www.segodnya.ua). – 2012. – 7.06; *Мовний блицкриг* (www.wz.lviv.ua). – 2012. – 6.06; *Мовний закон ударить по Януковичу 2015 р.* (<http://gazeta.ua>). – 2012. – 8.06; *Опозиція готується до «мовного» протистояння* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 8.06; *«Моя Вінниця»* (www.tyvin.com.ua). – 2012. – 8.06; *Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 25.05).

О. Ворошилов, канд. ист. наук, старш. науч. сотр.

«Потепление» в украинско-румынских отношениях: формальное или реальное?

До недавнього часу Румунія традиційно вважалася в експертній середі найбільш проблемним сусідом України.

Слід відзначити, що проблеми між Україною та Румунією загострилися в період з 2004 по 2009 рік, коли Міжнародний суд ООН розглядав позов про територіальну належність о. Змеїний в Чорному морі. В результаті судового тяжб в кінці 2009 року своїм рішенням суд не поставив під сумнів належність о. Змеїний Україні, однак і не визнав права української сторони на територіальні води в тому об'ємі, яким володіють держави з островами. По оцінках багатьох експертів, своїм рішенням Міжнародний

суд ООН в большей степени удовлетворил Бухарест, установив румынский приоритет над большей частью шельфа, в недрах которого, в частности, предполагаются значительные залежи углеводородов.

Уже после этого решения в начале 2010 г. появились комментарии некоторых румынских политиков, в которых поднималась тема необходимости пересмотра границы с Украиной по реке Дунай. В частности, речь стала идти о принадлежности необитаемого о. Майкан (от его принадлежности зависит контроль над судоходством на Дунае).

Одновременно разгорелся ряд скандалов, связанных с массовой выдачей румынских паспортов жителям украинских Черновицкой и части Одесской областей, территории которых некогда входили в состав Румынии. Кроме того, у обеих сторон были претензии друг к другу в связи с ущемлением прав национальных меньшинств.

Еще один потенциально конфликтный вопрос в двусторонних отношениях – приднестровское урегулирование. В частности, румынский президент Т. Бэсеску в одном из своих сравнительно недавних интервью попытался возложить на Киев ответственность за якобы ненадлежащий контроль над приднестровским отрезком украинско-молдовской границы (нужно отметить, что Миссия ЕС по оказанию помощи на украинско-молдовской границе уже несколько лет подряд позитивно оценивает усилия официального Киева на этом направлении, в т. ч. уровень украинско-молдовского взаимодействия в таможенной и пограничной сферах).

Некоторое потепление в украинско-румынских отношениях намечилось в ноябре прошлого года после переговоров министров иностранных дел К. Грищенко и Т. Баконски. Тогда глава МИД Румынии впервые четко заявил, что «Румыния – сторонник неприкасаемости границ государств. У нас нет никаких претензий по отношению к территориальной целостности других стран».

А в последнее время Румыния значительно активизировала усилия по сближению с Украиной.

В частности, немногим более месяца назад в Киеве состоялось заседание украинско-румынской совместной комиссии по торгово-экономическому сотрудничеству.

А 31 мая глава делегации Украины в международной комиссии по защите реки Дунай Н. Меленевский заявил, что, по его наблюдениям, сотрудничество и отношения Украины и Румынии значительно улучшились по сравнению с предыдущими годами. «Мы исходим из того, и это было подтверждено президентом Румынии Траяном Бэсеску, что Румыния тоже исходит из того, что границы являются неприкасаемыми. И поэтому вопрос границ между Украиной и Румынией, как и с другими странами, не имеет права даже появляться», – сказал он.

Кроме того, изменившаяся позиция Бухареста подтвердилась, кроме прочего, и во время майского саммита НАТО в Чикаго: президент Румынии Т. Бэсеску стал одним из трех лидеров, встретившихся в ходе данного форума с В. Януковичем. Главы государств договорились активизировать

диалог: в ближайшее время Т. Бэеску планирует прибыть в Киев с визитом, который будет организован на высшем дипломатическом уровне, в статусе официального. Затем Президент Украины В. Янукович планирует посетить Бухарест.

Готовясь к встрече президентов, румынская власть пригласила в гости большую группу украинских политологов и экономистов: 24–25 мая в Бухаресте прошел украинско-румынский гражданский форум, посвященный перспективам двусторонних отношений. Его организаторами выступили МИД Румынии, румынский Институт европейских студий и Институт мировой политики (Украина).

Демонстрация позитива и наметившегося потепления в отношениях между двумя странами и являлась, по мнению большинства обозревателей, основной целью данного форума. Открывая общественный Румыно-украинский форум в Бухаресте, глава наблюдательного совета Института мировой политики В. Шлинчак заявил, что Украина должна стремиться к тому, чтобы у нее было «ноль проблем с соседями». По словам В. Шлинчака, очень важно, что форум проходит накануне визита президента Румынии Т. Бэеску в Киев. «Надеюсь, форум поможет сформировать повестку дня для перезагрузки отношений Украины и Румынии. Существует много стереотипов, в том числе и советских, которые необходимо развенчивать, а также создавать поводы для позитивного восприятия друг друга», – отметил В. Шлинчак.

Также в ходе форума государственный секретарь МИД Румынии Б. Ауреску заявил о том, что Румыния поддерживает скорейшее подписание соглашения об Ассоциации между Европейским Союзом и Украиной. «Мы выступаем за скорейшее подписание соглашения об Ассоциации, включая создание зоны свободной торговли. Также мы поддерживаем либерализацию визового режима между ЕС и Украиной», – проинформировал Б. Ауреску.

Один из участников встречи, руководитель центра прикладных политических исследований «Пента» В. Фесенко рассказал, что общественный форум, организацию которого профинансировали структуры ООН, а не румынская сторона, имел целью наладить диалог между аналитиками и народами двух стран. Но при этом Бухарест почти не скрывает, что преследует собственные политические цели. «Румыния предлагает свои услуги в качестве второго после Польши адвоката Украины в ЕС. Очевидно, что это делается в контексте усилий по евроинтеграции Молдавии», – сказал эксперт. Он пояснил, что охлаждение отношений между Киевом и Брюсселем грозит не только провалом плана евроинтеграции также Молдовы – подобно тому, как в 2008 г. Грузия не смогла сблизиться с НАТО из-за того, что Украина получила отказ в подписании Плана по достижению членства в НАТО, – но и сменой внешнеполитического курса с усилением роли Москвы на постсоветском пространстве. «Румыны сейчас пытаются упредить негативный вариант развития событий. Не думаю, что Бухарест вынашивает антироссийские планы. Да и украинское руководство, понятно, не рискнет участвовать в каких-либо проектах, имеющих хоть малейшую

антироссийскую направленность», – уверен В. Фесенко.

В то же время ни один из экспертов не решится сегодня сказать, что за последний год украинско-румынского «потепления» сторонам удалось сдвинуться хотя бы в одном из чувствительных вопросов двусторонних отношений.

В данном контексте заслуживает внимания наблюдение еще одного участника бухарестского форума, эксперта Института энергетических исследований Ю. Корольчука, который отметил, что румынские чиновники, принимавшие участие во встрече, предложили на рассмотрение украинских гостей ряд заманчивых, хотя и сложно реализуемых экономических проектов. «Речь шла о возможности поставок газа из Румынии в Украину, в минимальных, правда, объемах – до миллиарда кубометров. И о хранении такого же объема газа в украинских хранилищах. О возможном в перспективе увеличении объемов транзита газа и объемов покупки Румынией украинской электроэнергии. О возможности сотрудничества в постройке атомных блоков на румынской территории и в проектах по добыче сланцевого газа в Украине», – перечислил эксперт. Он считает, что все озвученные проекты имеют один недостаток: выглядят привлекательно, но реализуются сложно, долго и с непонятным экономическим эффектом. Пока же, по мнению Ю. Корольчука, это только политические декларации, как и заявленные намерения решить накопившиеся в двусторонних отношениях гуманитарные проблемы.

Большинство обозревателей констатируют, что об уступках Бухареста на украинском направлении говорить не приходится: во-первых, практически весь румынский политический спектр имеет схожие взгляды на политику в отношении Украины, а во-вторых, в Румынии, как и в Украине, осенью пройдут парламентские выборы. Любые уступки в диалоге с Киевом будут расценены политическими оппонентами как непрофессионализм либо сдача национальных интересов.

Отсюда делается вывод, что на деле по всем ключевым проблемам с Украиной позиция Румынии осталась неизменной. Например, это касается вопросов, связанных с обеспечением прав национальных меньшинств. В частности, румынская сторона настойчиво требует от украинских властей прекратить политику «искусственного» разделения румынской общины в Украине на румынскую и молдавскую (ныне 250 тыс. граждан Украины идентифицируют себя с молдавским этносом).

Напряженность в данном вопросе сохраняется и по сей день. Так, в обращении Совета Черновицкого городского общества молдавской культуры, подписанном президентом Всеукраинской национально-культурной молдавской ассоциации А. Фетеску и руководителями молдавских культурных обществ на Буковине на имя министра иностранных дел К. Грищенко, говорится о том, что Румыния перед Всеукраинской переписью населения агитирует молдавское население Черновицкой области менять свою национальную принадлежность на румынскую. Представители молдавских национально-культурных обществ Украины считают, что официальный Бухарест ведет неприкрытую

«антималдовскую, ксенофобскую, дискриминационную политику по отношению к молдаванам Украины». Лидеры молдавских обществ Украины также отмечают, что молдавское сообщество Украины «глубоко возмущено действиями Румынии по выдаче румынских паспортов жителям Черновицкой и Одесской областей молдавской национальности и привлечением молдавских дипломатов к этим делам».

Кроме того, в укор Киеву ставится прохладное отношение к созданию на базе Черновицкого госуниверситета мультикультурного учебного заведения (следует отметить, что создание по настоянию румынских венгров в г. Клуж-Напока подобного учебного заведения в апреле этого года стоило должности премьер-министру Румынии М. Унгуриану). Со своей стороны, Украина пока не требует от Бухареста ответного шага в одном из районов с компактным проживанием этнических украинцев (а их на сегодняшний день в Румынии порядка 60 тыс. человек). В данной связи можно отметить, что если ныне в Украине существует более чем 40 дошкольных учебных заведений и 80 общеобразовательных школ с преподаванием на румынском языке, то в Румынии действует лишь один лицей с частичным преподаванием на украинском языке.

Эксперты констатируют, что «основным коньком» Бухареста в построении новой позитивной повестки дня с Киевом является европейская интеграция и все, что с ней связано. Сегодня Румыния говорит о своей безусловной поддержке евроинтеграционных устремлений Киева (о чем неоднократно говорилось в последнее время) и, как отмечалось выше, якобы даже готова лоббировать вопросы скорейшего подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и Евросоюзом. В данной связи обозреватели обращают внимание на то, что такие вещи можно довольно легко обещать, принимая во внимание, что вопрос подписания соглашения будет рассматриваться еще не скоро в силу технических и ряда других, хорошо известных всем причин.

Руководитель Центра военно-политических исследований Д. Тымчук прямо заявляет, что Киев может быть просто обманут: «Бухарест отнюдь не отказался от стратегического плана по воссозданию Великой Румынии. Они просто перестали делать заявления, раздражающие украинскую власть. Перешли к тактике поэтапной реализации сценария: вначале подтянуть Приднестровье к Молдове, а затем объединенную Молдову включить в состав Румынии. Но загвоздка в том, что Приднестровье ориентируется на Россию, поэтому Румынии и понадобился такой союзник, как Украина. И момент для активизации дипломатических усилий выбран более чем удачно: расчет делается на то, что В. Янукович и его соратники, оказавшиеся в условиях мягкой внешнеполитической изоляции, будут хвататься за любую протянутую из-за границы руку». Д. Тымчук считает, что опасность ситуации проявится позже и может вылиться в резкое ухудшение украинско-российских отношений: «А уж после этого Бухарест, окончательно загнав украинскую власть в угол, сможет снова заявить о своих территориальных претензиях и в Одесской области, и в Западной Украине».

Впрочем, в том, что Румыния вынашивает столь сложно реализуемые планы, многие сомневаются. Так, эксперт Института украинской политики А. Полтораков подчеркивает: «Нужно учитывать, что не только у Украины, но и у Молдавии с Румынией не безоблачные отношения. О проектах Великой Румынии говорить очень и очень преждевременно. Скорее всего Бухарест активизировал дипломатическую деятельность, преследуя свои цели в Евросоюзе. Например, Польша, став единственным членом ЕС, постоянно контактирующим с такими сложными странами Восточной Европы, как Белоруссия или Украина, очень повысила свой авторитет в странах Старой Европы. Возможно, Румыния хочет пойти по тому же пути, чтобы усилить свое влияние в ЕС».

В целом же эксперты сходятся во мнении, что Румынии, находящейся сегодня под «неусыпным оком» Брюсселя в рамках Механизма по сотрудничеству и контролю, крайне важно показать, что она может вести себя цивилизованно и по-европейски в отношениях со своими соседями (иначе есть риск еще довольно долго оставаться де-факто не совсем полноправным членом ЕС и терпеть все связанные с этим неудобства).

Что касается позиции Украины, то на данном этапе цель ее дипломатии очевидна: добиться ощутимых прорывов во внешней политике на фоне перманентно сложных переговоров с США, ЕС и Россией, а также заработать очки на пути к евроинтеграции.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин 9 червня взяв участь у Службі Божій з нагоди реконсекції санктуарію (перевосвячення храму) Матері Божої Бердичівської.

В інтерв'ю журналістам В. Литвин зазначив, що ця подія має як внутрішньоукраїнський, так і зовнішньополітичний вимір, зокрема, в українсько-польських взаєминах, у відносинах з Європою, «оскільки це є свідченням відродження і утвердження християнських цінностей». Він також відзначив «історичний вимір і значення» санктуарію Матері Божої Бердичівської. «Сьогоднішня подія є свідченням того, що в Україні кожна конфесія має право на існування, свідченням уваги до людей та їх віри», – зазначив Голова Верховної Ради України.

Відповідаючи на запитання, В. Литвин висловив переконання, що політики повинні усвідомити недопустимість «заради міфічних результатів і відсотків» розколювати країну в багатьох чутливих питаннях зовнішньої і внутрішньої політики (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 9.06*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин 10 червня відвідав з робочою поїздкою Ємільчинський район Житомирської області.

Напередодні Дня медичного працівника В. Литвин побував у Ємільчинській поліклініці, де вручив медичному персоналу 130 тонометрів та технічні паспорти на 63 велосипеди для фельдшерсько-акушерських пунктів району. Найкращі медичні працівники лікарні отримали грамоти Міністерства охорони здоров'я і годинники Голови Верховної Ради України.

У рамках робочої поїздки В. Литвин також вручив посвідчення «мати-героїня» та відповідні нагрудні знаки 20 жінкам – жителям Ємільчинського району.

Команді футбольного клубу «Ємільчине» керівник парламенту подарував спортивну форму, футбольному клубу «Червоноармійськ» – комплект м'ячів. Відзнаки Голови Верховної Ради України отримали найактивніші учасники фізкультурного і спортивного руху Ємільчинського району (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 10.06*).

Голова Верховної Ради України В. Литвин вважає за доцільне передати функції місцевих державних адміністрацій виконавчим комітетам відповідних рад.

Оскільки в Україні – багатопартійна система, і місцеві ради обираються громадами, потрібно формувати виконкоми, які мають здійснювати всю владу на місцевому рівні, сказав В. Литвин, відповідаючи 10 червня на запитання журналістів. «Тоді буде відповідальність», – додав він. «На моє глибоке переконання, адміністрації себе вже віджили, оскільки вони дещо дублюють функції, які раніше виконували райкоми і обкоми партії», – зауважив керівник парламенту.

На думку В. Литвина, державні адміністрації варто залишити на рівні регіонів, щоб вони виконували функції координації діяльності правоохоронних, силових структур, а також контролю за виконанням Конституції і законів (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 10.06*).

Комітет з питань європейської інтеграції визнав таким, що не суперечить праву Європейського Союзу, проект закону про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо забезпечення медичною допомогою осіб з рідкісними (орфанними) захворюваннями.

Законопроектом (реєстр. № 10383), зокрема, пропонується: визначити термін «рідкісне (орфанне) захворювання»; надавати безплатну медичну допомогу особам, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання і потребують дороговартісних діагностичних та/або лікувальних засобів, та здійснювати їх соціальне обслуговування; започаткувати формування переліку рідкісних захворювань і Державного реєстру осіб, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання; запровадити загальнообов'язкові державні скринінгові програми для виявлення осіб у пресимптомній стадії захворювання (скринінгу), їх раннього лікування і профілактики

інвалідизації.

Також пропонується передбачити забезпечення за рахунок бюджетних коштів: осіб із рідкісними (орфанними) захворюваннями лікарськими засобами, лікувальними сумішами та іншими продуктами харчування на підставі медичних показань; жінок, у сім'ях яких є особа з рідкісним (орфанним) захворюванням, послугами з пренатальної діагностики для встановлення наявності цього захворювання у майбутньої дитини та необхідними профілактичними заходами; дітей з рідкісним (орфанним) захворюванням якісними дитячими сумішами та іншими продуктами дитячого харчування на підставі медичних показань.

Члени комітету наголосили, що в країнах-учасницях Євросоюзу методи боротьби з орфанними захворюваннями належать до пріоритетних напрямів охорони здоров'я та медико-соціального забезпечення.

Також народні депутати звернули увагу на те, що боротьба з такими захворюваннями в країнах-учасницях Євросоюзу здійснюється відповідно до затверджених національних планів щодо профілактики, лікування та медико-соціальної реабілітації хворих на рідкісні захворювання. Основа формування цих планів, їх практична реалізація здійснюється на принципах, які гарантують таким хворим доступність, безпеку, безкоштовність, своєчасність, кваліфікованість і якість медичної допомоги. Повноцінне фінансове забезпечення цих планів здійснюється з бюджетів країн-учасниць Євросоюзу під постійним наглядом Єврокомісії з охорони здоров'я (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 11.06*).

Комітет з питань фінансів, банківської діяльності, податкової та митної політики рекомендує парламенту прийняти в другому читанні та в цілому проект закону про внесення змін до Закону «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (щодо функцій уповноваженого органу).

Проектом (реєстр. № 8491) пропонується вдосконалити порядок переоформлення ліцензії та забезпечити здійснення ефективного контролю за реалізацією алкогольних напоїв і тютюнових виробів, а також за надходженням плати за ліцензію до бюджету.

Під час підготовки законопроекту до другого читання надійшло 15 пропозицій, 14 з яких враховано. Згідно з документом, суб'єкти господарювання, які отримали передбачені цим законом ліцензії на виробництво або на право імпорту, експорту й оптової торгівлі спиртом, алкогольними напоями та тютюновими виробами, подають до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів видавати ліцензії на виробництво спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, на право оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами, щомісяця до 10 числа наступного періоду

звіт про обсяги виробництва та/або обігу, у тому числі імпорту та експорту, такої продукції за формою, встановленою цим органом.

Законопроектом пропонується також доповнити ст. 17 (Відповідальність за порушення норм цього Закону) положенням, яким передбачається, що до суб'єктів господарювання застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафів у разі неподання чи несвоєчасне подання звіту або подання звіту з недостовірними відомостями про обсяги виробництва та/або обігу, у тому числі імпорту та експорту такої продукції до органу виконавчої влади, уповноваженого Кабінетом Міністрів видавати ліцензії на виробництво спирту, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, на право оптової торгівлі спиртом, оптової та роздрібною торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами, – 1700 грн (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 11.06*).

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про організації роботодавців, їхнє об'єднання, права і гарантії їхньої діяльності.

Законопроектом (реєстр. № 10108), поданим народними депутатами О. Шевчуком, Я. Сухим та В. Харою, пропонується визначити особливості правового регулювання, засади створення та діяльності організацій роботодавців, об'єднань організацій роботодавців, основні принципи їх взаємодії з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, професійними спілками, об'єднаннями громадян.

Голова комітету В. Хара зазначив, що проектом пропонується фактично нова редакція чинного Закону «Про організації роботодавців», а також внесення змін до законів «Про громадські об'єднання», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту», «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності».

Народні депутати вважають, що проект передбачає якісно нові засади участі організацій роботодавців та їхніх об'єднань у вирішенні колективних трудових спорів (конфліктів), колективно-переговорному процесі щодо укладання колективних угод, у сфері професійного навчання, перекваліфікації, підвищення кваліфікації; представництво та захист інтересів своїх членів під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; встановлення покращених механізмів взаємодії організацій роботодавців та їх об'єднань з органами державної влади та місцевого самоврядування тощо.

На думку членів комітету, пропозиції до законів «Про професійно-технічну освіту» та «Про вищу освіту» стосовно запровадження нового терміну «професійний стандарт» не є предметом проекту, оскільки їх

внесення прямо не стосується реалізації цього закону. Народні депутати також зауважили, що законопроект потребує доопрацювання з урахуванням вимог нормопроектувальної техніки (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 11.06*).

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин рекомендує парламенту ухвалити в повторному другому читанні та в цілому законопроект про порядок організації і проведення мирних заходів.

Як наголошувалося під час обговорення, при підготовці документа (реєстр. № 2450) до розгляду в повторному другому читанні було внесено значну кількість зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та представників громадських організацій. Проект суттєво доопрацьований з урахуванням спільного висновку Венеціанської комісії та ОБСЄ /Бюро демократичних інститутів і прав людини від 19 жовтня 2010 р. Норми законопроекту приведено у відповідність з міжнародними стандартами щодо свободи мирних зібрань, зокрема, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод 1950 р., Керівних принципів ОБСЄ. Під час доопрацювання було враховано також практику Європейського Суду з прав людини та адміністративних судів України стосовно розгляду справ щодо забезпечення свободи мирних зібрань. Члени Комітету врахували більшість пропозицій до законопроекту. Назву документа планується викласти в новій редакції: «Про свободу мирних зібрань». Зокрема, підтримана пропозиція щодо необхідності подання повідомлення про намір проведення мирного зібрання у відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування завчасно, але не пізніш як за два робочих дні до його початку. Проектом також передбачено проведення одночасних зібрань, контрзібрань і спонтанних мирних зібрань.

Доопрацьовано ст. 16 щодо обмеження реалізації права на свободу мирного зібрання, якою, зокрема, передбачається, що підставою для обмеження свободи мирних зібрань не можуть бути: чисельність учасників мирного зібрання; проведення одночасних мирних зібрань, у тому числі контрзібрання; проведення одночасно з мирним зібранням інших масових чи заходів, що охороняються, у тому числі святкувань, концертів, візитів посадових осіб. Відповідно до нової редакції ст. 16, обмеження свободи мирних зібрань застосовується винятково щодо конкретного мирного зібрання. Комітет також підтримав пропозицію про те, що цей законопроект має набувати чинності одночасно з введенням у дію закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо свободи мирних зібрань, проект якого (реєстр. № 10569) направлено на розгляд Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності 6 червня поточного року (*Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2012. – 11.06*).

Комітет з питань культури і духовності рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому проекти постанов про відзначення ювілейних і пам'ятних дат. А саме:

– 150-річчя від дня народження Бориса Дмитровича Грінченка (реєстр. № 10318);

– 825-річчя першої літописної згадки назви «Україна» (реєстр. № 10330).

Згідно з проектами, уряду, зокрема, рекомендується утворити організаційні комітети з підготовки та проведення заходів, затвердити їх план та вирішити питання щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення, Державному комітету телебачення і радіомовлення – організувати показ відповідних тематичних теле- і радіопередач, забезпечити висвітлення в засобах масової інформації заходів, що проводитимуться у зв'язку з відзначенням ювілеїв та пам'ятних дат (**Офіційний сайт Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).** – 2012. – 11.06).

Два нардепа фракції «БЮТ – Батьківщина» просят Вищий админсуд признати противоправным принятие в первом чтении законопроекта «Об основах государственной языковой политики». Об этом заявители С. Курпиль и Ю. Одарченко сказали журналистам у здания суда перед подачей соответствующего заявления. Депутаты просят суд обязать Верховную Раду внести в протокол заседания парламента от 5 июня запись об отклонении этого законопроекта, а также отменить поручение парламентскому Комитету по вопросам духовности подготовить законопроект ко второму чтению.

Оппозиционеры считают, что результаты голосования относительно законопроекта должны быть отменены в связи с нарушением требований Конституции об обязательном личном голосовании парламентариев.

С. Курпиль подчеркнул, что, по данным письменной регистрации, на заседании 5 июня отсутствовали депутаты, карточки которых проголосовали за законопроект.

«За этот законопроект голосовали “мертвые души”, голосовали те, кто не регистрировался, те, кто болел, был в отпуске. То есть если отбросить отсутствовавших во время голосования, то за этот законопроект всего-навсего проголосовали бы 172 депутата. А этого явно недостаточно для принятия решения», – объяснил он. Ю. Одарченко же отметил, что если Высший админсуд отклонит этот иск, представители оппозиции продолжат отстаивать свое мнение в Европейском суде по правам человека (**Украинская правда (www.pravda.com.ua).** – 2012. – 11.06).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович привітав збірну України з футболу та всіх її вболівальників з яскравою перемогою над командою Швеції.

Глава держави високо оцінив гідну гру українських спортсменів у їх стартовому матчі в рамках фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 р. Він зазначив, що поєднання молодості та досвіду дало змогу команді проявити характер та перемогти. «Вітаю всіх нас з блискучою перемогою», – наголосив Президент *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 12.06).*

Президент України В. Янукович 8 червня перебував із робочим візитом у Республіці Польща. У Варшаві Президент України разом з президентом Польщі Б. Коморовським і президентом УЄФА М. Платіні переглянув церемонію відкриття фінальної частини чемпіонату Європи з футболу 2012 р.

Під час візиту також відбулася зустріч Президента України В. Януковича з президентом Республіки Польща Б. Коморовським у форматі «віч-на-віч». Під час зустрічі сторони обговорили широкий спектр питань двосторонніх відносин. Ішлося, зокрема, про питання спільного історичного минулого України та Польщі, у тому числі про Національний історико-меморіальний заповідник «Биківнянські могили» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 8.06).*

Президент України В. Янукович доручив віце-прем'єр-міністру, міністру охорони здоров'я Р. Богатирьовій забезпечити розробку та затвердження щорічних (з 2012 по 2015 рр.) цільових показників якості надання перинатальної допомоги у Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Кіровоградській, Харківській областях та Києві після відкриття там перинатальних центрів III рівня.

Як ідеться в дорученні глави держави, до цієї роботи мають долучитися Національна академія медичних наук України та професійні асоціації медичних працівників. Крім того, у документі наголошується на проведенні щоквартального моніторингу цільових показників якості надання перинатальної допомоги та підготовці пропозицій щодо її вдосконалення.

На Державну фінансову інспекцію та її голову П. Андреева покладаються обов'язки щодо забезпечення посилення фінансового контролю за дотриманням законодавства про державні закупівлі під час реалізації Національного проекту «Нове життя – нова якість охорони материнства та дитинства» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 8.06).*

Президент України В. Янукович підписав Закони:

- Закон № 4709-VI «Про морські порти України»;
- Закон № 4710-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо благоустрою населених пунктів»;
- Закон № 4711-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України “Про засади запобігання і протидії корупції”»;
- Закон № 4712-VI «Про внесення змін до Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності»;
- Закон № 4717-VI «Про внесення змін до Закону України “Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку” щодо вдосконалення механізму соціального захисту населення, яке проживає на території зони спостереження»;
- Закон № 4765-VI «Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану»;
- Закон № 4814-VI «Про внесення змін до розд. VIII “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” щодо стимулювання сплати поточних платежів з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та погашення заборгованості до Пенсійного фонду України» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 8.06).*

Роботу з підписання договорів щодо кредитування житла потрібно організувати так, як з видачею компенсацій вкладникам Ощадбанку колишнього СРСР – чітко та злагоджено. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів, коли слухалась інформація про перебіг реалізації соціальних ініціатив Президента України. Зокрема, щодо здешевлення вартості кредитів на доступне житло.

«Потрібно цю роботу організувати так, як з видачею компенсацій вкладникам Ощадбанку колишнього СРСР. Чітко, злагоджено, зрозуміло. Я особисто зміг у цьому переконатися, відвідавши одне з відділень. Сподіваюся, що така ж обстановка скрізь. А не лише там, куди приїздить Прем'єр-міністр. Хочу подякувати працівникам банку за належну організацію роботи з видачі компенсацій», – зазначив М. Азаров.

Водночас Прем'єр-міністр повідомив, що під час відвідання Ощадбанку він також побачив, яким чином організована робота з видачі кредитів на житло, поспілкувався з людьми. Майбутні власники помешкань задоволені тим, що зможуть придбати власні оселі за прийнятними умовами, отримавши кредит на пільгових умовах. «Потрібно активізувати цю роботу. Кредити, як і інформація про них, мають бути доступними, а умови отримання простими і зрозумілими», – підкреслив Прем'єр-міністр *(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 11.06).*

Прем'єр-міністр М. Азаров відвідав офіційну фан-зону Євро-2012, що розташована на майдані Незалежності та вул. Хрещатик у Києві. Глава уряду поспілкувався з українськими та іноземними вболівальниками, а також викарбував монету з символікою Євро-2012.

Крім того, Прем'єр-міністр побився об заклад із шведськими фанами на результат матчу між національними збірними України та Швеції. «Ви на Швецію ставите, я – на Україну. З мене пляшка пива, якщо програємо», – сказав він.

М. Азаров також поцікавився враженнями шведських вболівальників від перебування в Україні. Скандинави висловили задоволення гостинним прийомом та подякували за організацію чемпіонату на високому рівні. «Київ – чудове місто», – однозначно висловилися шведи (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 11.06*).

Прем'єр-міністр М. Азаров вимагає безумовного дотримання всіх заходів безпеки під час проведення чемпіонату Європи з футболу. Про це він заявив під час відвідання офіційної фан-зони Євро-2012, що розташована на майдані Незалежності та вул. Хрещатик у Києві.

«Питання порядку, безпеки і здоров'я людей для вас мають бути на першому місці», – сказав глава уряду, звертаючись до організаторів фан-зони, керівників міської адміністрації та правоохоронців.

У свою чергу представники київської влади та правоохоронних органів зазначили, що на території фан-зони запроваджено правила входу та поведінки, аналогічні до тих, що діють на стадіонах під час матчів чемпіонату Євро-2012. Ці заходи мають міжнародну апробацію, відповідають усім рекомендаціям УЕФА. З метою підтримання правопорядку у фан-зоні на прилеглий території постійно чергують підрозділи правоохоронних органів, медичної, пожежної, рятувальної та інших служб. Крім того, встановлено понад 50 стаціонарних відеокамер, за допомогою яких можна чітко відстежувати ситуацію на кожному квадратному метрі фан-зони.

Водночас організатори запевнили Прем'єр-міністра, що обслуговуючий персонал фан-зони отримав міжнародну спецпідготовку, зокрема вивчав міжнародний досвід проведення масштабних спортивних заходів та регламенти поведінки в надзвичайних ситуаціях і проходив відповідні тренування (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 11.06*).

Уряд продовжує вживати заходів для забезпечення стабільної роботи аграрного ринку, гарантування продовольчої безпеки, що відповідно є запорукою цінової стабільності.

На засіданні Кабінету Міністрів України 11 червня прийнято постанову про випуск у 2012 р. облігацій внутрішньої державної позики для кредитування Аграрного фонду.

Буде здійснено випуск облігацій внутрішньої державної позики в обсязі 2 600 млн грн з подальшою передачею коштів Аграрному фонду на умовах кредитування. Строк погашення облігацій – до п'яти років (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 11.06).

Прем'єр-міністр України М. Азаров переконаний, що у зв'язку із завищеною ціною на російський газ, значними втратами енергоресурсів у ЖКГ тарифи для населення підвищувати не варто. Про це глава уряду заявив на зустрічі з експертами-економістами з обговорення програми імпортозаміщення та розвитку внутрішнього ринку.

М. Азаров зазначив, що в переговорах з представниками МВФ він аргументує необґрунтованість підвищення тарифів для населення: «Перша позиція – це аномально висока ціна на російський газ. Рано чи пізно вона буде знижена. Це всі прекрасно розуміють. Чому наше населення має переплачувати, порівняно з німцями, словаками, у три-чотири рази, виходячи з такої високої ціни на газ?» – підкреслив Прем'єр-міністр, зазначивши, що завищена ціна на газ – це не вина населення. За його словами, це вина правлячої верхівки, яка уклала вкрай не вигідну газову угоду з Росією.

«Друга сторона цього питання – це надзвичайно високі втрати. Виникає питання: чому населення має платити за ті втрати, абсолютно не технологічні, які зараз здійснюються в нашому житлово-комунальному господарстві», – сказав М. Азаров. Він акцентував, що «при таких співвідношеннях аморально брати з людей високі тарифи».

«Люди повинні платити тільки за ті послуги, які отримують реально», – підкреслив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 8.06).

Прем'єр-міністр доручив принципово розібратися в трагедіях, які сталися вихідними в Україні, та знайти і притягнути до суворої відповідальності всіх, хто винен у цьому. Таке завдання Прем'єр-міністр України М. Азаров поставив 11 червня під час засідання Кабінету Міністрів України. Нагадаємо, що у вихідні сталося дві трагедії, які забрали людські життя: на Київщині потерпів аварію літак з парашутистами на борту та в Луцьку обвалилися перекриття під'їзду житлового будинку.

«Потрібно не лише з'ясувати всі обставини трагедії, а й чітко визначити їх причини. Зробити висновки, принципові висновки, аби надалі нічого подібного не сталося», – наголосив М. Азаров. При цьому він підкреслив, що треба визначити весь ланцюжок, який призвів до трагедії, притягти до суворої відповідальності всіх, хто своїми діями чи бездіяльністю допустив можливість виникнення причин, які призвели до трагедії. «Треба зробити висновки як по кримінальній, так і по адміністративній лінії, – наголосив Прем'єр-міністр. – Адже проблеми, які призвели до трагедії, певно, виникли не за один день. Усі, хто винен, повинні понести сувору відповідальність» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 11.06).

Державне замовлення в 2012 р. – найбільше за роки незалежності України. Про це 8 червня 2012 р. повідомив міністр освіти і науки, молоді та спорту Д. Табачник під час години запитань до уряду в Верховній Раді України. За словами міністра, постановою Кабінету Міністрів України від 17 травня 2012 р. вирішено питання про державне замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних та робітничих кадрів та на підвищення кваліфікації і перепідготовку кадрів для державних потреб.

«Відповідно до постанови обсяг прийому для підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста становить майже 79 тис. осіб, що на 4 тис. більше, ніж минулого року, у тому числі 68 тис. місць денної форми навчання. За освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра встановлено державне замовлення на рівні 127 200 осіб, у тому числі за денною формою навчання – 108 тис.», – поінформував Д. Табачник.

Також міністр зазначив, що рішенням уряду істотно збільшено обсяг прийому за державним замовленням порівняно з 2011 р. на такі напрями підготовки, як електроніка (майже 34 %), енергетика та енергетичне машинобудування (на 14,5 %), радіотехніка, радіоелектронні апарати, зв'язок (майже на 25 %), металургія та матеріалознавство (на 64 %), машинобудування та металообробка (майже на 28 %), хімічні технології та інженерія (на 46 %), авіаційна та ракетно-космічна техніка (на 44 %), транспорт і транспортна інфраструктура (на 32 %).

Крім того, Д. Табачник повідомив, що на виконання рішення уряду збільшено обсяги держзамовлення за напрямками: інформатика, системний аналіз, комп'ютерні науки, автоматизовані та комп'ютерно-інтегровані технології, системна інженерія, комп'ютерна інженерія, мікроелектроніка, наноелектроніка, безпека інформаційних та комунікаційних систем. «Таким чином, у 2012 р. збільшено обсяг прийому за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра за кошти держбюджету за напрямками підготовки для ІТ галузі майже на 3 тис. місць – на 24 %. Обсяг прийому за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста за держзамовленням становитиме 64 тис. осіб, у тому числі 57 тис. – це денна форма навчання. Для ОКР магістра ці цифри становлять 44 600 і приблизно 37 000. Хотів би наголосити, що це найбільший показник обсягів прийому за всі роки незалежності України. На підготовку робітничих кадрів обсяг прийому порівняно з 2011 р. збільшено на 15 % і на підвищення кваліфікації, перепідготовку – майже на 16 %», – наголосив міністр (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua).* – 2012. – 9.06).

7–8 червня 2012 р. українська делегація на чолі з першим заступником міністра освіти і науки, молоді та спорту Є. Сулімою брала участь у VI засіданні підкомітету № 7 «Наука, технології, наукові дослідження і розробки, освіта, культура, охорона здоров'я, інформаційне суспільство і засоби масової інформації», яке проходило у м. Брюссель (Королівство

Бельгія).

«Наше співробітництво – це історія успіху в галузі освіти», – такими словами керівник підрозділу з питань України Європейської служби зовнішніх дій Дж. Кьєр розпочав засідання підкомітету. Під час вступного слова Дж. Кьєр наголосив, що Україна єдина з країн Східного партнерства, що має конкретні здобутки на шляху до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і це є результатом плідної та наполегливої співпраці між Україною та ЄС.

Під час роботи шостого спільного засідання підкомітету № 7 обговорювалися питання фінансової допомоги для реалізації порядку денного асоціації Україна – ЄС, а також освітні питання та молодіжної політики.

Крім того, йшлося про реформи у сфері вищої освіти, зокрема про модернізацію навчальних програм, трициклову систему освіти, впровадження Європейської кредитно-трансферної системи, Національної рамки кваліфікацій, автономії вищих навчальних закладів, забезпечення якості освіти, акредитації вищих навчальних закладів.

Були висвітлені основні моменти аудіовізуального співробітництва, розвитку політики України щодо молоді, інформаційного суспільства, питання співробітництва в галузі космічних досліджень та охорони здоров'я. За результатами засідання підписано Протокол V засідання підкомітету № 7 «Наука, технології, наукові дослідження і розробки, освіта, культура, охорона здоров'я, інформаційне суспільство і засоби масової інформації» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 12.06).*

ПОЛІТИКА

Екс-прем'єр Ю. Тимошенко вийде на свободу после предстоящих осенью очередных выборов в Верховную Раду. Такое мнение высказал директор Института глобальных стратегий В. Карасев.

«Не сразу, а после того, как произойдет формирование новой структуры парламента, произойдет переконфигурация и обновление элит, ее новая структура, и эта ситуация затвердеет», – сказал он.

По его словам, нынешние власти рассчитывают, что Ю. Тимошенко выйдет на свободу, но политический и внутриэлитный ландшафт будет существенно другим, встроиться в него заново экс-премьеру будет очень сложно. «Поскольку поле будет перенасыщено новыми игроками, в оппозиции будет 5–6 примерно равноценных претендентов на пост Президента», – пояснил В. Карасев (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua). – 2012. – 11.06).*

Партия регионов протестует против использования спорта в грязных политических играх украинской оппозицией. Об этом говорится в

распространенном заявлении ПР.

«В Украину пришел долгожданный праздник футбола. Вопреки мрачным прогнозам доморощенных борцов с режимом, в нашу страну приехали десятки тысяч иностранных болельщиков и просто гостей. Украинцы всех встречают с традиционным радушием и гостеприимством. Но, видимо, это не устраивает тех, кто руководствуется принципом “чем хуже, тем лучше”», – отмечается в заявлении.

ПР констатирует, что оппозиционеры отказываются прийти на стадионы, чтобы вместе с соотечественниками поддержать национальную сборную Украины. Но при этом устраивают провокации в подворотнях и шоу с раздачей футболок с соответствующими лозунгами. «Набив руку на неподтвердившихся страшилках о неготовности Украины к Евро-2012, теперь политические подстрекатели переключились на распространение через социальные сети и интернет-сайты сообщений о якобы готовящихся избиениях иностранных болельщиков, заранее возлагая вину за это на своих политических оппонентов», – говорится в заявлении.

Партия регионов подчеркнула недопустимость использования подобных методов в борьбе с политическими оппонентами. «Все, кто играют с огнем и их пособники, – получают по рукам. Уверены, что настоящие любители футбола дадут справедливую оценку действиям провокаторов от оппозиции», – резюмируют в ПР (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 12.06).

Партия УДАР заявила о своих претензиях на четыре мажоритарных округа в Киеве на парламентских выборах. Об этом заявил народный депутат от БЮТБ Ю. Одарченко, комментируя ход переговоров между Объединенной оппозицией и партией УДАР относительно возможности распределения мажоритарных округов.

«Переговоры продолжаются, но мы уже прошли первый этап. По состоянию на сегодняшний день партия УДАР выразила желание иметь четыре мажоритарных округа», – сказал Ю. Одарченко.

В частности, он отметил: «УДАР выразил свои предложения по поводу кандидатур Коваленко, Странникова, Закревской и Рены Назаровой».

Ранее лидер партии В. Кличко заявил, что УДАР сможет до выборов увеличить свой рейтинг на 5–6 %. Также, по его словам, партия ставит своей целью создать в Верховной Раде фракцию из 60 депутатов (*МинПром – информация бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 12.06).

Лідер УДАРУ В. Кличко має рейтинг у столиці лише тому, що він – нове обличчя в політиці і не встиг взяти участь у скандалах. Таку думку висловив заступник директора Агентства моделювання ситуацій О. Голобуцький під час прес-конференції в Києві.

За його словами, в Україні практично немає нових політиків, які б не

були замішані в політичних та корупційних скандалах. Політолог підкреслив, що в порівнянні з іншими політиками В. Кличко ще себе не скомпрометував і це його найголовніша перевага. «Як тільки він влізе в політику по-справжньому, коли буде, наприклад, найелементарніше, боротьба за спікерство..., він змушений буде голосувати і пояснювати чому він так проголосував, а гроші там будуть крутитися, повірте, великі», – сказав А. Голобуцький.

Таким чином, політолог підкреслив, що В. Кличко виглядає привабливим для виборців, лише з однієї простої причини – він ще не встиг себе показати як справжній політик. «Всі решта набридли до неможливості. Це парадокс нашої політики, що 80 % населення не довіряє владі. Але коли дві найбільші опозиційні сили об'єднуються – їхній рейтинг йде в мінус. Це доводить, наскільки населенню всі набридли», – сказав він, підкресливши, що В. Кличко використовує цю ситуацію (*GolosUA.com (www.golosua.com)*). – 2012. – 11.06).

Ноты украинского МИДа в адрес официального Бухареста с протестом против массовой выдачи румынских паспортов в приграничных регионах остались пока не услышанными. Об этом говорится в сюжете телеканала 1+1.

В нем отмечается, что уже полгода в молдавских селах Черновицкой области заезжие эмиссары из Бухареста призывают местных жителей во время всеукраинской переписи населения признать себя румынами.

Изменение национального самоопределения подкрепляют льготной выдачей румынских паспортов, которые открывают возможности безвизового передвижения по странам Евросоюза. «Простые селяне, не обремененные чрезмерным патриотизмом, в собственной румынизации видят выгоду», – отмечает телеканал.

Местные жители рассказывают: в приграничных селах уже треть населения составляют граждане соседнего государства. Объявлениями о выдаче румынских паспортов ежедневно завешивают доски и заборы. «Без всяких 5 тыс. евро ехать в Италию будем», – говорят некоторые люди, привыкшие путешествовать по Европе в поисках заработка. Они признают: ради паспортов страны ЕС готовы записаться румынами во время следующей переписи населения Украины.

В Черновицкой области сейчас проживает около миллиона человек. Наибольшая доля – украинцев – 75 %, этническая группа румын – 12 %, молдаван – 7 %. Но в официальных документах Румынской республики указано, что на Буковине уже 20 % румын. Арифметика проста: молдаван приравнивали к румынам фактически через румынизацию (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua)*). – 2012. – 12.06).

Большинство фракции европейских социал-демократов выступает за продолжение отношений с Партией регионов. Об этом заявил народный депутат от Партии регионов, заместитель председателя ПР по вопросам международной политики Л. Кожара в интервью изданию «Главком».

«У нас подписан договор (с европейскими социал-демократами. – Ред.) на два года, и в самом его тексте написано, что по результатам его выполнения будет рассмотрен вопрос продолжения отношений. Это будет уже после парламентских выборов в ноябре нынешнего года», – напомнил народный депутат. «Большинство фракции европейских социал-демократов выступает за продолжение отношений с Партией регионов», – подчеркнул парламентарий. Он также отметил, что это большинство составляют в основном политики из стран Восточной Европы. На днях в СМИ появилась информация о том, что члены фракции социал-демократов в Европарламенте начали публичное обсуждение возможности применения санкций к Украине (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 12.06*).

Перед коммунистами Молдовы и Украины стоят общие задачи. Об этом заявил, выступая на VII съезде Партии коммунистов Республики Молдова, первый секретарь ЦК Компартии Украины, председатель парламентской фракции коммунистов П. Симоненко.

«Для нас, коммунистов, главное, чтобы наши народы жили в счастье и достатке, чтобы они жили с уверенностью в том, что будущее обязательно будет за трудовым человеком, а не за сворой олигархов», – отметил П. Симоненко.

«Перед коммунистами и в Молдове, и в Украине стоят общие задачи. Прежде всего – добиться того, чтобы трудовой человек вернулся во власть. Именно власть миллионов, а не миллионеров должна быть сегодня в каждом из наших государств. Именно рабочий человек должен, постигая азы классовой борьбы, вернуть власть под свой контроль и именно этим обеспечить достижение тех целей, которые мы, коммунисты, ставим перед собой и, естественно, перед обществом», – подчеркнул лидер КПУ.

От имени Компартии Украины он пожелал коммунистам Молдовы достижения новых побед уже в ближайшее время (*Компартія України (www.kpu.ua). – 2012. – 11.06*).

10 червня 2012 р. голова Всеукраїнського об'єднання «Свобода» О. Тягнибок взяв участь у Народному віче, присвяченому захисту української мови та недопущенню прийняття антиукраїнського законопроекту Ківалова – Колесніченка. У своєму виступі перед громадою О. Тягнибок окреслив основні причини сучасного стану справ у державі, наступу на українську мову та ідентичність та розповів про те, як українці

мають протидіяти режиму Януковича (*Сайт ВО «Свобода» (www.svoboda.org.ua). – 2012. – 10.06).*

Заместитель председателя Центральной избирательной комиссии А. Магера считает невозможным проведение выборов мэра Киева согласно действующему закону о местных выборах.

«По действующему закону о местных выборах провести выборы мэра в Киеве невозможно. Закон предусматривает, что районные избиркомы создаются, только если избираются районные советы, а райсоветы в столице ликвидированы в 2010 г.», – сказал он.

А. Магера отметил, что в ситуации, которая сложилась, более 1 тыс. участковых избиркомов будут относиться прямо к киевской городской комиссии, а 17 членов горизбиркома просто не смогут контролировать ситуацию на таком количестве участков. Заместитель председателя ЦИК выступает за инициирование в Верховной Раде вопроса о создании в Киеве хотя бы временных районных комиссий, чтобы те разгрузили городскую комиссию, иначе выборы в городе, по мнению заместителя председателя ЦИК, будут сорваны.

Как известно, Киевский городской совет на сессии 12 июля намерен обратиться в Верховную Раду с просьбой назначить дату выборов мэра Киева (*Украинская правда (www.pravda.com.ua). – 2012. – 11.06).*

ЕКОНОМІКА

Экономически обоснованные аргументы для резкого изменения обменного курса гривни отсутствуют. Об этом заявил председатель совета Национального банка Украины И. Прасолов в эфире Первого национального телеканала.

По его словам, стабильность курса гривни обеспечивает хороший платежный баланс. В частности, в апреле приток валюты в страну на 508 млн долл. превышал ее отток. А чистые остатки на счетах экспортеров составляют 5,4 млрд долл.

Как отметил И. Прасолов, для быстрого реагирования на внешние вызовы и колебания на рынках США и Европы НБУ имеет достаточно золотовалютные резервы. «В Украине достаточные валютные резервы. На 1 июня они составляют 30,8 млрд долл. – это фактически на уровне трехмесячного чистого импорта, хотя норма составляет три месяца. Поэтому, здесь гривня тоже чувствует себя достаточно спокойно», – сказал глава совета НБУ.

Кроме того, положительную роль для курса гривни играет уменьшение спроса украинцев на наличную валюту. Так, с июня 2011 г. по апрель нынешнего эта сумма сократилась в шесть раз: с 1,2 млрд долл. до

209 млн долл., отметил И. Прасолов. Важными факторами обеспечения стабильности гривни он также назвал низкую инфляцию – 0,6 % по итогам года и продолжающийся экономический рост (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 11.06*).

НАК «Нефтегаз Украины» в первой половине июня увеличил среднесуточный импорт российского газа на 70 % к показателям мая и апреля, до 84,5 млн куб. м в сутки, по данным центрального диспетчерского управления ТЭК Российской Федерации.

При сохранении такого темпа «Нефтегаз» получит от «Газпрома» 2,5 млрд куб. м по сравнению с 1,6 млрд куб. м в апреле и мае.

Если в среднем за май «Нефтегаз» отбирал по 52,1 млн куб. м, то в апреле – мае 2012 г. – по 62,1–62,3 млн куб. м, а 1 июня уже 75 млн куб. м. В последующие дни поставки колебались на уровне около 85 млн куб. м ежедневно.

Как сообщалось, глава «Газпрома» А. Миллер заявил о подписании соглашения о предоставлении «Нефтегазу» аванса в размере 2 млрд долл. за транзит газа для закупки газа, необходимого для обеспечения бесперебойного транзита в Европу в осенне-зимний период.

Напомним, ранее НАК «Нефтегаз Украины» предложила «Газпрому» оплатить хранение в украинских ПХГ своего газа, необходимого для обеспечения стабильного транзита в Европу. В предыдущие годы Украина закупала для этих целей соответствующий объем газа на свои деньги (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 11.06*).

Национальная акционерная компания «Нефтегаз Украины» приняла участие в 25-й Международной газовой конференции World Gas Conference 2012 и выставке в г. Куала-Лумпур (Малайзия). Об этом сообщает пресс-служба компании.

Во время работы конференции делегация компании провела ряд встреч с ведущими газовыми компаниями, в частности, с малазийской национальной нефтегазовой компанией Petronas, а также такими мировыми лидерами, как компании ExxonMobil и Gaz de France.

Заместитель председателя правления компании «Нефтегаз Украины» В. Чупрун, который возглавлял украинскую делегацию, отметил, что компания системно отработывает все возможные варианты сотрудничества с международными лидерами отрасли с целью привлечения в Украину передовых технологий и опыта. «Мы заинтересованы в сотрудничестве с компанией Petronas по разработке глубоководной части украинского шельфа и готовы подписать с ней меморандум о сотрудничестве», – сказал В. Чупрун (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 12.06*).

Украина вошла в первую пятерку стран с наибольшей вероятностью дефолта по версии издания Business Insider. Исследование проводилось по 59 странам, среди них Украина заняла четвертое место, исходя из расчета CDS – размера кредитного дефолтного свопа.

Он показывает стоимость страхования ответственности за невозвращение средств заемщиком. По результатам мониторинга выяснилось, что страхование на год 10 тыс. долл. суверенного долга Греции обойдется в более чем 7 тыс. долл., Аргентине – 1,2 тыс. долл. Кипра – 906 долл., Украины 884 долл.

Следом за Украиной в этом рейтинге идут Португалия, Венесуэла, Египет, Ирландия, Венгрия, Хорватия, Испания, Италия, Ливан, Румыния, ОАЭ, Бахрейн, Вьетнам, Болгария, Литва и Исландия (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 12.06*).

Национальный банк Украины будет прилагать усилия для удержания инфляции на стабильном низком уровне. Об этом заявил глава НБУ С. Арбузов в интервью изданию Fluent In Foreign. По его словам, в текущем году НБУ ожидает инфляцию на уровне 5 %. «Для Украины это очень хороший результат», – подчеркнул глава НБУ.

С. Арбузов также рассказал, что по оценкам НБУ в 2012 г. экономика Украины возрастет на 2–3 %, а дефицит государственного бюджета составит 1,8 % от ВВП.

В то же время он отметил, что развитие экономической ситуации в Украине будет значительно зависеть от внешних факторов. «Вместе с правительством мы внимательно следим за событиями на мировых финансовых рынках, и у нас есть комплексный план мероприятий на случай, если негативное внешнее влияние на экономику Украины все же состоится», – сказал глава НБУ.

Как сообщалось, в мае индекс потребительских цен снизился на 0,3 %. При этом с начала года инфляция составила 0,4 % (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 11.06*).

Роспотребнадзор выдал предписания на устранение нарушений по итогам проверки двух украинских заводов, которые собираются поставлять сыр на российский рынок. Об этом заявил руководитель Роспотребнадзора, главный государственный санитарный врач РФ Г. Онищенко.

Инспекция Роспотребнадзора на прошлой неделе выезжала в Украину на Лозовский молочный завод и ЧП «Рось» (филиал Ахтырского сыркомбината).

«По каждому из заводов были даны предписания. Мы ждем от них плана мероприятий по устранению выявленных нарушений. Только после этого

будет принято решение по поводу представления этими заводами образцов продукции нам на лабораторный контроль», – сказал Г. Онищенко.

«Что касается Лозовского завода, то там выявлены достаточно серьезные нарушения, которые дают нам основания с высокой степенью вероятности предполагать, что там может быть фальсификация продукции и добавки растительных масел», – сообщил глава Роспотребнадзора.

«У нас есть очень серьезные основания еще раз вернуться для контрольной проверки», – сказал он о Лозовском молочном заводе. Об итогах проверки ЧП «Рось» Г. Онищенко заявил: «Там ситуация более благоприятная. Он приоритетно будет рассматриваться с точки зрения разрешения на поставку сыров».

Как сообщалось, Роспотребнадзор по результатам лабораторного контроля образцов сыра разрешил четырем украинским заводам (Пирятинский сырзавод, «Дубномолоко», «Гадячсыр» и «Прометей») вернуться на российский рынок. Продукция данных предприятий прошла лабораторный контроль и получила положительные заключения (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 11.06*).

Агентство по рефинансированию жилищных кредитов может осуществить дебютный выпуск ипотечных облигаций на 0,5 млрд грн уже в июне. Полученные через агентство средства банки смогут использовать на выдачу новых жилищных кредитов по более доступным ставкам. Об этом заявил председатель правления Ощадбанка С. Подрезов во время круглого стола «Финансовая стабильность в Украине: основные вызовы 2-го полугодия», сообщает «Зеркало недели. Украина».

«Мы планируем, что в июне у нас будет первый транш – около 500 млн. Также надеемся, что регулятор предоставит какие-то привилегии для этих бумаг, чтобы они имели существенный спрос. Это, например, учет в обязательных резервах, возможность получения и т. д.», – отметил топ-менеджер Ощадбанка.

По словам С. Подрезова, средства, полученные в результате размещения ипотечных облигаций, могут быть в т. ч. направлены на реализацию программы по выдаче ипотечных кредитов под 3 %. В то же время банкир отметил, что процентная ставка по этим займам (с учетом доли, должна погашаться государством) не совсем рыночная – 16 % (учитывая привлечение комбанками ресурса под 16,5–17 %). «Учитывая это, мы себе тоже большой объем (кредитования по данной программе) разрешить на сможем. Хотя сегодня мы никому не отказываем», – подчеркнул он (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 11.06*).

Україна може імпортувати близько 5 млрд куб. м природного газу на рік у рамках домовленостей з німецькою RWE. Про це повідомив міністр енергетики та

вугільної промисловості Ю. Бойко в інтерв'ю агентству Bloomberg.

Ю. Бойко також зазначив, що Україна обговорює питання імпорту зрідженого природного газу із США і Катару. Ще одним варіантом диверсифікації він назвав імпорт близько 5 млрд куб. м газу з Туркменістану, який може здійснюватися як оплата за участь в інфраструктурних проектах. Водночас така домовленість вимагає згоди Росії на використання її трубопровідної системи.

Як відомо, на початку травня НАК «Нафтогаз України» і RWE Supply&Trading GmbH RWEST (Німеччина) уклали рамкову угоду про купівлю-продаж природного газу.

Угода створює юридичні основи для можливих постачань природного газу з боку RWEST. Водночас ціни, обсяги постачань, а також зобов'язання сторін щодо постачання природного газу визначатимуть окремими контрактами після їхнього узгодження та підписання обома компаніями.

За словами Прем'єр М. Азарова, Україна також обговорює питання імпорту катарського газу через LNG-термінал, який незабаром буде побудований у Польщі.

Україна вже тривалий час проводить переговори з Росією про перегляд цінкових параметрів на природний газ, закладених у контракті між «Нафтогазом» і «Газпромом» (РФ) від 19 січня 2009 р. Через високі ціни на імпортований російський газ і небажання «Газпрому» переглядати цінкові параметри «газової» угоди Київ оголосив курс на диверсифікацію енергопостачань (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2012. – 12.06).

Укрзалізниця має намір ввести компенсації пасажирам за запізнення швидкісних потягів «Інтерсіті+». Про це пише «Комерсант-Україна» з посиланням на прес-службу УЗ.

Згідно зі змінами до правил перевезень, які нині розробляє Укрзалізниця, вартість квитків на потяги «Український експрес» (Хюндай) буде відшкодовуватися в разі їх запізнення більш ніж на 30 хв.

Однак введення компенсацій має бути узгоджено ще з Міністерствами інфраструктури, фінансів та економічного розвитку, а також з Антимонопольним комітетом, на що піде не менше місяця, зазначили в УЗ.

Як відомо, «Український експрес» запізнювався вже кілька разів. Так, у неділю на дві години пізніше прибув експрес Київ – Львів. Крім того, 11 червня поїзд сполученням Київ – Донецьк також прибув із запізненням на 44 хв (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2012. – 12.06).